

รายละเอียดโครงการ
“๑๐๘ ปัญหา รังสรรค์ปัญญา ศรีธรรมาธรรม”

๑. เป็นการตอบปัญหาออนไลน์แบบเลือกข้อ ซึ่งนักเรียนจะต้องคิดแบบใคร่ครวญ (Critical thinking) โดยมีแนวทางในการตอบปัญหา ตามรายละเอียดดังแนบ

๒. โครงการฯ จะแบ่งเป็น ๒ ระยะ คือ

๒.๑ ระยะฝึกซ้อม ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ถึง ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ จะมีชุดข้อสอบ ๖ ชุด แต่ละชุดประกอบด้วยคำถาม ๑๐ คำถาม โดยจะเปลี่ยนชุดคำถามทุก ๑๐ วัน คือ ในวันที่ ๑, ๑๑ และ ๒๑ ของเดือนกรกฎาคมและเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการวิเคราะห์ปัญหา

๒.๒ ระยะการทดสอบ ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ จะมีชุดคำถามเพียง ๑ ชุด ประกอบด้วย คำถาม ๒๐ ข้อ โดยจะให้นักเรียนทดสอบเพียงครั้งเดียวเท่านั้น และผู้ที่เข้าร่วมการทดสอบทุกคน จะได้รับเกียรติบัตรออนไลน์ ซึ่งมี ๓ แบบ ดังนี้

๒.๒.๑ ผู้ที่ตอบคำถามถูกไม่เกิน ๑๕ ข้อ จะได้รับเกียรติบัตรประเภท ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

๒.๒.๒ ผู้ที่ตอบคำถามถูก ๑๖ - ๑๙ ข้อ จะได้รับเกียรติบัตรประเภท ผู้มีความรู้ความเข้าใจ หลักการพื้นฐานของคุณธรรมระดับดี

๒.๒.๓ ผู้ที่ตอบคำถามถูก ๒๐ ข้อ จะได้รับเกียรติบัตรประเภท ผู้มีความรู้ความเข้าใจ หลักการพื้นฐานของคุณธรรมระดับดีเยี่ยม

๓. การเข้าร่วมกิจกรรมโครงการฯ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมผ่านแอปพลิเคชัน Facebook : 108ปัญหาสร้างสรรค์ปัญญาศรีธรรมาธรรม (ตัวอักษรทุกตัว ติดกันทั้งหมด) และหากมีข้อสงสัย สามารถประสานกับกลุ่มนิสิตนักศึกษา สมาชิกค่ายอาสาสมัครนิธิรัฐบุรุษพลเอกเปรม ตินสุลานนท์ ซึ่งทำหน้าที่วิทยากรอาสาได้ที่ 108moral@gmail.com

แนวทางการตอบคำถามโครงการ 108 ปัญหา รังสรรค์ปัญญา ศรีทราคุณธรรม

1. คุณธรรมสากล หรือการปฏิบัติระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งเป็นคำสอนร่วมของทุกศาสนานั้น มีหลักการเพียง 2 ประการคือ ประการแรก พึงละเว้นความชั่ว และประการที่สอง พึงทำความดี ย่อมหมายความว่า การกระทำแต่ละครั้งแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ

1.1 ระดับทำความดี : หมายถึงการทำให้ประโยชน์ของผู้อื่นหรือส่วนรวม

1.2 ระดับเว้นชั่ว หรือปกติ : หมายถึงการทำให้ตนเอง แต่ก็ไม่ได้ทำให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมเดือดร้อน

1.3 ระดับทำความชั่ว : หมายถึงการทำให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมเดือดร้อน

2. การทำความดี เป็นเรื่องของเจตนา ไม่ใช่เรื่องของผลลัพธ์ เช่น

กรณีที่ 1 ส้ม บังเอิญทำห้วยางสำหรับเล่นน้ำปลิวตกลงไปในแม่น้ำ ซึ่งขณะนั้นมีเด็กคนหนึ่ง กำลังจะจมน้ำคว่ำห้วยางนั้นไว้ได้จึงรอดตาย กรณีนี้ถือว่าส้มไม่ได้ทำความดี เพราะไม่ได้มีเจตนา จะช่วยเด็ก แม่เด็กจะรอดชีวิตก็ตาม

กรณีที่ 2 ฟ้า โดดลงไปช่วยเด็กที่กำลังจะจมน้ำ ลากขึ้นมาผายปอดที่ริมตลิ่ง แต่เด็กอาการหนัก จึงเสียชีวิต กรณีนี้ถือว่าฟ้าทำความดีเพราะมีเจตนาจะช่วยเด็กแม่เด็กจะเสียชีวิตก็ตาม

3. คุณธรรมเชิงสัมพัทธ์ : เนื่องจากส่วนรวมมีหลายระดับเช่น ระดับห้องเรียน ระดับโรงเรียน ระดับประเทศ และระดับโลก คำถามก็คือถ้าผลประโยชน์ของส่วนรวมในระดับที่ต่างกัน เกิดขัดกัน เราพึงเลือกผลประโยชน์ของส่วนรวมในระดับใด คุณธรรมเชิงสัมพัทธ์ จึงเป็นการเปรียบเทียบ และเลือกผลประโยชน์ของส่วนรวม ในระดับที่ใหญ่กว่าเสมอ

4. หลักการของคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์ เพื่อพิจารณาว่าการกระทำนั้น อยู่ในระดับ ดี ปกติ หรือชั่ว จะต้องพิจารณา 2 ประเด็นคือ ประเด็นแรก ดูที่เจตนา ส่วนประเด็นที่ 2 ดูที่ผลกระทบต่อส่วนรวม ในระดับที่ใหญ่กว่า โดยใช้ชุดคำถาม 3 คำถาม ดังนี้

คำถามที่ 1 : ทำเพื่อใคร (เพื่อพิจารณาเจตนา)

คำถามที่ 2 : ใครอื่นเดือดร้อน (เพื่อดูผลกระทบต่อส่วนรวมในระดับที่ใหญ่กว่า)

คำถามที่ 3 : เป็นการกระทำระดับใด (เพื่อพิจารณาระดับของการกระทำ ดี ปกติ หรือ ชั่ว)

ตัวอย่างที่ 1 แดง ซื้อซาลาเปามา 2 ลูก แล้วกินเอง 1 ลูก

คำถามที่ 1 : แดง ทำเพื่อใคร (แดง ทำเพื่อตนเอง)

คำถามที่ 2 : ใครอื่นเดือดร้อน (ไม่มีใครเดือดร้อน)

คำถามที่ 3 : เป็นการกระทำระดับใด (ระดับ ปกติ)

ตัวอย่างที่ 2 ดำ ซึ่งเป็นเพื่อนรักบอกว่าหิว แดงจึงแบ่งซาลาเปาที่เหลือให้ดำ

คำถามที่ 1 : แดง ทำเพื่อใคร (แดง ทำเพื่อดำ)

คำถามที่ 2 : ใครอื่นเดือดร้อน (ไม่มีใครเดือดร้อน)

คำถามที่ 3 : เป็นการกระทำระดับใด (ระดับ ดี)

ตัวอย่างที่ 3 ดำ บ่นกับแดงว่า วันนี้จะมีการสอบฟรีเซนต์งาน แต่ดำทำพาวเวอร์พอยท์ไม่ทัน เพราะมัวแต่ไปเที่ยว ต้องสอบตกแน่ กลุ้มใจมาก แดงจึงช่วยเหลือดำโดยการไปแอบทำเครื่องฉาย พาวเวอร์พอยท์ให้เสีย จะได้ไม่มีการสอบในวันนี้ และดำจะได้ไม่สอบตก

คำถามที่ 1 : แดง ทำเพื่อใคร (แดง ทำเพื่อดำ)

คำถามที่ 2 : ใครอื่นเดือดร้อน (เพื่อนๆ ทั้งห้องและโรงเรียนเสียหาย)

คำถามที่ 3 : เป็นการกระทำระดับใด (ระดับ ชั่ว)

5. สมการคุณธรรม : ในการพิจารณาระดับของการกระทำ สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

5.1 ทำเพื่อตนเอง + ผู้อื่น หรือส่วนรวม ไม่เดือดร้อน = ปกติ

5.2 ทำเพื่อตนเอง + ผู้อื่น หรือส่วนรวม เดือดร้อน = ชั่ว

5.3 ทำเพื่อส่วนรวมระดับเล็ก + ส่วนรวมระดับใหญ่ ไม่เดือดร้อน = ดี

5.3 ทำเพื่อส่วนรวมระดับเล็ก + ส่วนรวมระดับใหญ่ เดือดร้อน = ชั่ว

6 .คำแนะนำเพิ่มเติม

6.1 ก่อนเลือกข้อคำตอบ นักเรียนต้องคิดแบบใช้วิจารณญาณ (Critical thinking) โดยใช้ชุดคำถาม 3 คำถาม ตามข้อ 4 เพื่อประเมินว่า การกระทำของตัวละคร อยู่ในระดับ ดี ปกติ หรือชั่ว

6.2 คุณธรรมมี 2 ระดับ คือ ระดับดี และระดับปกติหรือเว้นชั่ว ดังนั้นการประพฤติตนระดับปกติ หรือเว้นชั้วก็ถือว่ามีคุณธรรมแล้ว นักเรียนทุกคนพึงทำความดี ในโอกาสที่เหมาะสม แต่ต้องเว้นชั่ว ตลอดเวลา ดังคำกล่าวของหลวงพ่อบุญ สุภัทโท ที่ว่า “ การทำบุญ โจรมันก็ทำได้ มันเป็น ปลายเหตุ การไม่ทำบาปทั้งหลายทั้งปวงนั้น เป็นต้นเหตุ ”

6.3 หากเกิดข้อสงสัยหรือมีคำแนะนำใด ๆ สามารถติดต่อกับพี่ ๆ นิสิต/นักศึกษา ที่ทำหน้าที่ วิทยากรอาสาได้ที่ **108moral@gmail.com**

พลเอกสุรต นาควัชระ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพัฒนา มูลนิธิรัฐบุรุษพลเอกเปรม ติณสูลานนท์